

UDÁLOST MĚSÍCE

PŘÍMÉ VLAKOVÉ SPOJENÍ LIBEREC – SZKLARSKA PORĘBA

Od neděle 13. prosince začne mezi Libercem a polským vysokohorským městečkem Szklarska Poręba jezdit přímé vlakové spojení. Stane se tak na základě dodatku smlouvy o vzájemné spolupráci, kterou v letošním roce podepsali hejtman Libereckého kraje Martin Půta a maršálek Dolnoslezského vojvodství Cezary Przybylski.

Přímé vlakové spojení z krajské metropole do centra polských Krkonoš je výsledkem dlouhodobého úsilí obou regionů. Na jeho počátku byla žádost o financování revitalizace železniční tratě Szklarska Poręba – Harrachov z česko-polského operačního programu přeshraniční spolupráce. Evropská unie podpořila projekt v celé své výši částkou 5 mil. eur. Následovala obnova trati, jejíž historie sahá až do roku 1902, kdy vzniklo tolik potřebné přímé železniční spojení mezi hnědohelnými doly tehdejšího Pruska a sklářskými a textilními továrnami západních Krkonoš a Jizerských hor. Trať se především na své české části může pochlubit hned několika prvenstvími: jedná se o jedinou ozubnicovou železnici u nás, při svém maximálním stoupání překonává hodnotu až 58 promile a pyšní se také nejdelším jednokolejným tunelem v ČR, když Polubenský

tunel měří 940 metrů. Ministerstvo kultury ji v roce 1992 po právu prohlásilo za národní kulturní památku. Úsek z Kořenova do Pruska byl již v roce 1923 elektrizován, a stal se tak vůbec první tratí svého druhu na našem území. Po konci II. světové války byl přeshraniční provoz zastaven a tento neutěšený stav vydržel až do roku 2010, kdy byla trať opět zprovozněna v celé své délce. Na obnovené trase bylo ale nutné přestupovat v Kořenově a ve vlcích na polském území si kupovat nové jízdenky. To vše je ale teď pryč a od poloviny prosince bude možné k našim sousedům cestovat přímými novými vlaky Stadler, na jednu jízdenku a až 9× denně tam a zpět.

Více informací na www.iidol.cz

Text: Petr Vondřích

Foto: Ota Bartovský

NA KRAJI

VÁNOČNÍ DÁRKY POD STROMEM SPLNĚNÝCH PŘÁNÍ ČEKAJÍ NA DĚTI Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ

Liberecký kraj uspořádá 16. prosince v multi-mediálním sále krajského úřadu již podruhé vánoční charitativní akci Strom splněných přání. Radost dětem z dětských domovů udělají jak zaměstnanci Krajského úřadu, tak krajský zastupitelé. „Jedná se o dobrovolnou akci, při které pomáháme splnit dětem přání, která nám prostřednictvím ředitelů jednotlivých domovů poslaly. Pod stroměčkem si přejí většínou najít hračky, ale i kosmetiku a ti starší si už přejí něco praktického,“ říká ředitel Krajského úřadu René Havlík. Stejně jako v loňském roce se i letos děti mohou těšit na vystoupení kouzelníka Štěpána Šmída a další zajímavá vystoupení.

Stejně jako dětem z dětských domovů přejeme také našim čtenářům klidné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v Novém roce. Foto: Liberecký kraj

POCTY HEJTMANA

V rámci slavnostního večera pořádaného u příležitosti Dne vzniku samostatného Československého státu udělil hejtman Libereckého kraje Martin Půta Pocty hejtmána pro rok 2015. Oceněno bylo šest osobností, jeden z oceněných in memoriam. Pocty získali sklář René Roubíček, bývalá starostka Višňové Marie Matušková, výtvarnice Eva Kubínová, průkopnice a propagátorka Sokola Jaroslava Žitná, in memoriam Tomáš Řídkošil, přírodovědec, který se mimo jiné zasloužil o vznik Geoparku Český ráj, a Hans Hiller za rozvoj spolupráce mezi švýcarským kantonem Sankt Gallen a Libereckým krajem. Hejtman předal také zlatý dukát atletce Zuzaně Hejnové za vynikající reprezentaci Libereckého kraje.

DALŠÍ SILNICE V KRAJI ZÁŘÍ NOVOTOU

V Libereckém kraji se řidičům jezdí zase mnohem lépe. Byly otevřeny tři zrekonstruované úseky krajských silnic. Nový povrch mají komunikace II/282 Loktuše – Loučky, vysokohorská silnice II/286 v Horních Mísečkách a III/29022 vedoucí z Bedřichova na Hrabětice. Stavební náklady činily 42 mil. Kč a na jejich rekonstrukce kraj získal dotaci z EU. „Tento rok je ve znamení oprav silnic.

Do jejich rekonstrukcí jsme letos investovali 235 milionů ze Státního fondu dopravní infrastruktury a rozpočtu Libereckého kraje, dalších cca 300 milionů z ROP a přibližně 450 milionů korun z povodňových dotací. Ve vylepšování infrastruktury a opravách silnic rozhodně budeme pokračovat i nadále,“ uvedl hejtman Martin Půta.

KRAJ FINANČNĚ PODPORÍ ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE NA FRÝDLANTSKU

Liberecký kraj aktivně řeší neutěšenou situaci, která nastala v souvislosti s ukončením provozu interní ambulance v soukromé Nemocnici Frýdlant. I když kraj nemá v této nemocnici žádný vlastnický podíl, jeho hlavním zájmem je zajistit obyvatelům Frýdlantského výběžku odpovídající zdravotní péči. Proto krajský zastupitelé rozhodli o uvolnění finančních prostředků nutných k zajištění provozu frýdlantské interní ambulance do konce letošního roku s tím, že od 1. ledna bude její provoz již sama plně hradit společnost Euroclinicum, vlastník Nemocnice Frýdlant. Liberecký kraj se aktivně zapojil také do řešení situace, která nastala v městské Nemocnici Semily.

KRAJSKÝ ÚŘAD NABÍZÍ VĚTŠÍ KOMFORT RODIČŮM S DĚTMI

Krajský úřad Libereckého kraje je o další krok blíž k občanům. V budově úřadu byl instalován nový přebalovací pult, který tak nabídne větší komfort rodičům s malými dětmi. Pult byl umístěn na bezbariérovou toaletu v 11. patře budovy. „Jsem velmi ráda, že úřad nabízí rodičům dnes už standardní pomůcku k péči o děti,“ sdělila Lenka Kadlecová, náměstkyně hejtmána pověřena řízením resortu sociálních věcí.

PRACOVNÍ SKUPINA K ALEJÍM SE SHODLA NA ŘEŠENÍ

S výsledky pochůzek přímo v terénu se seznámila pracovní skupina, ustanovená kvůli zachování a obnově alejí v rámci projektu „Od zámku Frýdlant k zámku Czocha“. Obhlídky měly určit, které stromy mohou být podél komunikací zachovány a u kterých je nutné kácení a případná náhradní výsadba. „Výsledek považují za dobré řešení pro všechny zúčastněné strany. Podaří se opravit silnice, které to opravdu potřebují, na druhé straně podle možností zachováme aleje jako důležitý krajinný prvek Frýdlantska. Domnívám se, že k nalezení řešení velice pomohl vstřícný přístup všech zúčastněných,“ řekl hejtman Martin Půta. ←

Více informací na www.kraj-lbc.cz/aktuality

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Cestujete po kraji vlakem? Pokud ano, jaká je vaše oblíbená trať?

LENKA KADLECOVÁ (ČSSD)

Vlak je mým oblíbeným dopravním prostředkem již od mala, což vychází z naší rodinné tradice, kdy část naší rodiny pracovala u drah. V současnosti využívám často vlak pro cestu za příbuznými do Brna, čímž se úspěšně vyhýbám komplikacím spojeným s rekonstrukcí dálnice D1.

MIROSLAV BERAN (KSČM)

Jezdím na výlety do Českého ráje a často volím vlak. Přináší mi to svobodu. Nemusím se věnovat řízení auta a mohu se dívat po krásné krajině. Coby Turnovák preferuji trať na Jičín i na Starou Paku.

VLADIMÍR RICHTER (ODS)

Jilemnice, kde žiju, je bohužel mimo hlavní železniční trasy. Například cesta do Liberce trvá 2,5 hodiny. Autem to zvládnou do hodiny. Návštěvníkům regionu bych ale doporučil trať Martinice – Rokytnice, vede krásnou romantickou krajinou.

MIROSLAV HUDEC (PRO LK)

Vlakem cestuji pravidelně, prakticky každý víkend na výlety, na jednání krajského zastupitelstva a na další krajské akce do Liberce. Nemám jednu oblíbenou trať, každou jezdím rád. A moc lituji, že už jsem nezažil v provozu v podstatě horskou dráhu z České Lípy do Kamenického Šenova.

JAROMÍR DVOŘÁK (SLK)

Vlakem cestuji rád, ale málo. Nejčastěji na trati mezi Novým Borem a Českou Lípou. Moje nejoblíbenější je ale vlak na Jedlovou, který využívám hlavně v zimních měsících při cestách za lyžováním.

JAN KORYTÁŘ (ZPLK)

Jsem sice vlakofil, ale v posledních měsících jsem skoro pořád v Liberci, a tak jsem rád, že se občas dostanu aspoň do tramvaje. Ovšem velmi rád vzpomínám na výlety vlakem se svými dětmi a těším se, až budu mít v důchodu na vlaky zase více času. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1

- 1 | Květa Slabá kromě nádraží v Rynolticích také příkladně pečuje o nedaleké nádraží v Jablonném v Podještědí, kde najdete také malé muzeum. Foto: archiv K. Slabé
- 2 | Díky paní Květě se Rynoltice mohou pochlubit nejkrásnějším nádražím v České republice pro rok 2013. Foto: Ota Bartovský
- 3 | Věhlas rynoltického nádraží pomáhá šířit také spisovatel Jaroslav Rudiš, když na něm uspořádal autorské čtení a promítnutí filmu Alois Nebel. Foto: Karel Kašák

2

OSOBNOST KRAJE

KVĚTA SLABÁ

I když se vzhled vlakových nádraží u nás rok od roku zlepšuje, asi málokdo z nás by je měl spojená s příjemnou a přátelskou atmosférou. Právě to ale na vás čeká na nádraží v Rynolticích, o které se s láskou stará výpravčí Květa Slabá (55). Její příkladná péče se po zásluze dočkala i ocenění – v roce 2013 získalo rynoltické nádraží titul Nejkrásnější nádraží v ČR.

Pro hodně lidí znamená jízda vlakem stále něco mimořádného – v lepším případě nevšední zážitek, v tom horším nutné zlo. Přitom se toho za poslední roky v cestování vlakem hodně změnilo k lepšímu. Jezdí nové a čisté vlaky, opravují se nádraží... Čím to je, že pro spoustu lidí u nás je jízda vlakem stále něčím exotickým?

Pamatuju se, když jsem byla na Slovensku a v nějakých tamních novinách viděla článek o Heleně Vondráčkové, která tam v té době hostovala v muzikálu Hello Dolly. A nadpis byl: „Proč jezdí vlakem? Opustila ji rodina? Zchudla? Zůstala bez peněz?“ Přitom cestovala do Bratislavy pendolinem a hlavním důvodem byl komfort při cestování. Myslím, že ta nechuť cestovat vlakem je ještě vzpomínkou na dobu, kdy vlaky jezdily špinavé, spoje nenavazovaly, a lidé tak začali jezdit radši autem.

Vzpomínám, jak jsem jednou v televizi viděl reportáž o stávce na železnici ve Francii. Když se ptali lidí, co budou dělat, říkali, že se nedá nic dělat, ale že budou muset jet autem. To by se u nás jen tak nestalo...

Teď možná ještě ne, ale já vidím, jak se cestování vlakem u nás každým dnem zlepšuje a pevně věřím, že se lidé na železnici zase

vrátí. A to nejen kvůli tomu, že jezdí nové vlaky a opravují se nádraží. Vezměte si cestování vlakem z pohledu dítěte. Když se jako dítě posadíte do auta, spoutají vás v sedačce jako zločince tak, že se nemůžete ani pohnout. Nic z toho ve vlaku neplatí – děti tam můžou běhat, hrát si, u stolečku malovat. Ve Švýcarsku mají ve vlacích dokonce pro děti speciální hrací vagon, kde je třeba i kino. Takže myslím, že v dětských očích je vlak naprosto bezkonkurenčně nejlepší doprava. Ale velké výhody má samozřejmě i pro dospělé. Myslím, že stejně jako děti ocení pohodlí – tolik místa jako ve vlaku nemáte zkrátka nikde jinde – a pak hlavně čas. Když řídíte auto, musíte se věnovat pouze řízení. To ve vlaku můžete pracovat, číst si, povídat si nebo se prostě jen tak koukat z okna.

Rynoltické nádraží se může pochlubit nejen titulem Nejkrásnější nádraží v České republice, ale také vašim nápadem půjčovat, resp. věnovat zde cestujícím knížky.

Jak vás to napadlo?

Byla to klasicky úplná náhoda. Mému manželovi umřela teta a on po ní zdědil celou knihovnu. Nabízeli jsme to všude možné – v knihovnách, antikvariátech, ale nikde to nechtěli. Zdarma. Nic nepomáhalo. A tehdy mě napadlo nabídnout lidem ke každé zakoupené jízdence knihu. Do týdne byly všechny knížky pryč. Jednou k nám přišel nějaký pán a říká: „Víte, jak dlouho sháním tuhle knihu?“ A sedl si a četl a četl. Začalo se o tom psát a lidé nám začali vozit svoje vlastní knížky. Nejkrásnější ale bylo, když k nám přijel spisovatel Jaroslav Rudiš a společně jsme uspořádali promítání filmu Alois Nebel. Zájem lidí byl tak velký, že jsme se z čekárny nakonec museli přemístit do místního kulturního domu.

3

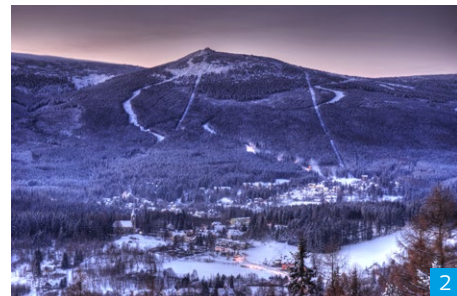
Všichni lidé vás mají spojenou s nádražím v Rynolticích. Málokdo ale ví, že jste vyrůstala v Kořenově a svou profesní kariéru začala na tamním nádraží. Tedy na trati, po které začnou od 13. prosince jezdit přímé vlaky z Liberce až do polské Szklarske Poręby. Dokázala jste si někdy představit, že něco takového bude jednou možné?

Trať a vlastně i celý svět pro nás tehdy končil v Harrachově a nikdy by mě nenapadlo, že se jednou dožiju toho, že budou jezdit vlaky až do Szklarske Poręby. Když v roce 2002 proběhlo u příležitosti 100 let od založení tratě několik jízd mezi Harrachovem a Jakuszyce, během které se musely neustále odklízet spadané větve a kmeny, říkala jsem si super, ale tohle už nikdy oficiální trať nebude. Ze všeho nejvíce se mi ale vybaví krásné nádraží v Kořenově, které má hlavní zásluhu na tom, že se ze mě stal železničář. Dlouhá léta tam sloužil pan přednosta Hejzlar a kořenovské nádraží bylo mimořádné hlavně díky němu. Ve vestibulu na zdi byl třeba nakreslený velký obrys Československa a v něm nápis Pravda vítězí, státní vlajka a portrét Masaryka. Před rokem 1989! Všude tam bylo čisto, spousta květin, nádherné fotky vlaků na stěnách. Byla tam i restaurace a malé kino. Když jsem začala zůstat v rynoltickém nádraží, hodně jsem na pana Hejzlara myslela. ←

Text: Petr Vondřich

- 1 | Szklarska Poręba byla už v roce 1936 jedním z hlavních favoritů na uspořádání zimních olympijských her. Foto: Zygmunt Trylański (www.tryzyg.pl)
- 2 | Z vrcholu Szrenica na vás čekají daleké a imponantní výhledy všemi směry. Foto: Szklarska Poręba / Daniel Koszela
- 3 | Pekař Stanisław Rażny a jeho široko daleko vyhlášený chléb. Foto: Petr Vondřich
- 4 | Kavárna La Kaloria nabízí nejen příjemné posezení, ale také vynikající kávu a zákusky. Foto: Petr Vondřich
- 5 | V zapomenuté osadě Orle v polské části Jizerských hor jakoby se zastavil čas. Foto: Jurek Wasko (www.ave.net.pl)

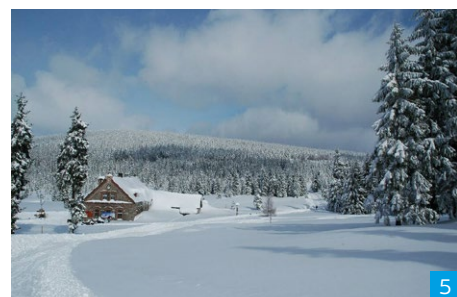
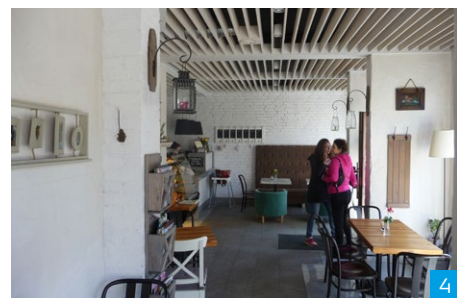
KRAJEM

SZKLARSKA PORĘBA

Už žádné hranice, za keří záludně číhající polští pohraničníci ani nekonečné hodiny nepohodlného cestování. Díky novému přímému vlakovému spojení mezi Libercem a Szklarskou Porębou můžeme konečně svobodně začít objevovat Perlu Krkonoš, jak bývá Szklarska Poręba často nazývána. První zastávkou na polském území jsou ale Jakuszyce, centrum polského klasického lyžování, v kterém se každoročně koná obdoba naší Jizerské 50, [Bieg Piastów](#). Jakuszyce jsou také ideálním místem pro objevování polské části Jizerských hor – do stále ještě zapomenuté osady [Orle](#) nebo na nekonečné vysokohorské pláni [Velké jizerské louky](#) je to odsud jen kousek a hlavně téměř po rovině. Přímé vlaky z Liberce končí na nádraží Szklarska Poręba Górna, kde můžete buď ihned přestoupit na navazující spoje do Jelenie Gory nebo až do Wrocławu, nebo se vydat do nedalekého centra Szklarske Poręby. Ještě předtím se ale určitě zastavte v tamním nádražním [bistru Szklarka](#). Čeká tam na vás nejen dobrá káva a další pochutiny, ale když budete mít štěstí, tak i sympatický majitel, který umí bezvadně česky. Milovníci opravdu náročné turistiky mohou hned za nádražím ještě změnit názor a vydat se místo do centra na [Wysoki Kamień](#), na jehož vrcholu na ně čeká překrásný rozhled nejen na polskou část Krkonoš ale také na celé Jizerské hory. Všichni ostatní ale mezitím už budou v samém centru Szklarske Poręby, kde ti odvážnější z nich mohou navštívit zábavní

park [Esplanada](#) s opravdu hodně prudkou bobovou dráhou nebo ještě šilenější Věží emocií a spoustou dalších atrakcí. To kouzelně zastrčené pekařství Górska pana Rażny je už úplně pro všechny. Lépe se vám bude hledat knihkupectví manželů Sokolińských nebo restaurace a [kavárna Fantazja](#), které leží přímo na hlavní ulici. Moc těžké to nebudete mít ani s vyhlášenou kavárnou [La Kaloria](#), kterou si paní Kozina otevřela kousek za nepřehlédnutelným hrázděným stavením [Mlýnu Sv. Lukáše](#). Odtud to už není příliš daleko k lanovce na vrchol [Szrenica](#) (1362 m), který má nejen krásný český název Jínonoš, je z něho nádherný panoramatický výhled a vede z něho velké množství sjezdářských tratí, ale také vám poslouží jako příjemný nástupní bod na hlavní krkonošský hřeben. Na dominantu Szklarske Poręby se můžete vydat také pěšky, ale připravte se na extrémně prudké, dlouhé stoupaní – ne náhodou zde před II. světovou válkou stál přírodní skokanský můstek. Odměnou za náročný výstup vám ale bude návštěva vodopádu [Kamieńczyk](#), zdaleka nejvyššího vodopádu v české i polské části Krkonoš nebo majestátní boudy [Hala Szrenicka](#). Pěkný vodopád si ale můžete užít i bez námahy – nedaleko od centra města, směrem na Jeleniu Goru, na vás čeká moc pěkný vodopád [Szklarka](#). ←

Více informací: www.szklarskaporeba.pl
Text: Petr Vondřich

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedou je Petr Vondřich. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 12/2015 vyšlo 1. prosince 2015, uzávěrka byla 16. listopadu 2015.

www.kraj-lbc.cz

Liberecký kraj